

מדינת ישראל רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

החלטת הוועדה להטלת עיצום כספי מכוח חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 מיום

14.6.23

בעניינו של סמי מחאג'נה, ע.מ. 54460175

1. המפר:

סמי מחאג'נה, ע.מ. 054460175 (להלן – המפר).
באמצעות משרד עו"ד דורון, טיקוצקי קנטור, גוטמן, נס, עמית גרוס ושות' (להלן – ב"כ החברה).

2. חברי הוועדה:

מר עמית גל, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (בפועל) – יו"ר הוועדה
עו"ד מאיה לדרמן, יועצת משפטית, הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור – חברת הוועדה
מר אסף נחמני, מנהל חטיבת השקעות ורישוי – חבר הוועדה

3. תיאור הנסיבות:

המפר עסק במתן אשראי ובמתן שירות בנכס פיננסי כעוסק מורשה. ביום 30.5.2017 הגיש המפר בקשה לרישיון בסיסי למתן שירות בנכס פיננסי וביום 24.5.2017 הגיש בקשה לרישיון בסיסי למתן שירותי אשראי. ביום 4.11.21 נדחו בקשותיו לרישיונות.

ביום 7.8.2019 שלחה למפר מחלקת ביקורת נותני שירותים פיננסיים ברשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – הרשות) בקשה להמצאת חומרים לצורך ביקורת שנועדה לבחון את עמידתו בחובות מכוח צו איסור הלבנת הון, (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע למניעת הלבנת הון ומימון טרור) התשע"ח-2018 (להלן – הצו) וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ד-2014 (להלן – הצו הישן) (ולהלן ביחד – הצווים).

ממצאי הביקורת נגעו לשתי תקופות ביקורת: הראשונה בין יום 1.2.2016 ועד ליום 31.5.2017 והשנייה בין יום 15.3.2018 ועד ליום 7.8.2019. ביום 1.6.22 שלחה הרשות למפר את טיוטת דוח הביקורת לגביה אפשרה למפר להעביר התייחסותו. ביום 3.7.22 העביר המפר את תגובתו לטיוטת דוח הביקורת.

ביום 6.3.23 שלחה הרשות למפר את דוח הביקורת הסופי בצירוף הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי ואפשרה למפר להעביר תגובתו. תגובתו של המפר הועברה לרשות ביום 27.4.2023. בנוסף, המפר הוזמן לטעון טענותיו גם בעל-פה בפני הוועדה. מועד זה נדחה לבקשת ב"כ המפר וביום 14.6.2023 התכנסה הוועדה להטלת עיצום כספי בעניינו של המפר בנוכחות באי כוחו.

מדינת ישראל רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

4. עיקרי ממצאי הביקורת:

להלן ריכוז ההפרות של החוק והצווים שביצע העסק, כפי שעלו מדוח הביקורת:

(א) היעדר דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון על פעולות רגילות, בהתאם לסעיף 8(א) לצו הישן וסעיף 11(א) לצו:

179 עסקאות בסכום כולל של 34,047,460 ₪ החייבות בדיווח לפי סעיף 8(א) לצו הישן וסעיף 11(א) לצו, שלא דווחו לרשות לאיסור הלבנות הון ומימון טרור (להלן – הרשות לאיסור הלבנת הון).

(ב) היעדר דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון על פעולות הנחזות להיות בלתי רגילות, בהתאם לסעיף 8(ב) לצו הישן וסעיף 11(ב) לצו:

(1) עסקאות בסף דיווח:

32 עסקאות ניכיון בסף דיווח שבוצעו בסכומים שבין 49,000 ₪ ל-49,999 ₪, בהיקף כולל של 1,577,467 ₪.

(2) רישום מספר עסקאות באופן מפוצל באותו יום עבור אותו לקוח:

- 45 מקרים בסכום כולל של 3,189,424 ₪ אשר פוצלו ל-97 עסקאות כאשר כל העסקאות מתחת לסף הדיווח.
- 13 מקרים בסכום כולל של 1,319,490 ₪ אשר פוצלו ל-26 עסקאות כאשר לפחות אחת מהעסקאות מתחת לסף הדיווח.

(3) רישום עסקאות מפוצלות לאותו הלקוח במספר ימים עוקבים:

- 49 מקרים בסכום כולל של 3,737,964 ₪ אשר פוצלו ל-113 עסקאות כאשר כל העסקאות מתחת לסף הדיווח.
- 17 מקרים בסכום כולל של 1,815,479 ₪ אשר פוצלו ל-36 עסקאות כאשר לפחות אחת מהעסקאות מתחת לסף הדיווח.

(4) רישום עסקאות המערבות המחאות שמקורן מאותו חשבון בנק באופן מפוצל בין לקוחות שונים במהלך אותו יום עסקים:

10 מקרים בסכום כולל של 768,620 ₪ אשר פוצלו ל-21 עסקאות.

(5) עסקאות שבוצעו מול לקוח שהינו נותן שירותים פיננסיים ללא רישיון:

22 עסקאות בסכום כולל של 1,883,173 ₪ שבוצעו מול נותן שירותים פיננסיים בתקופה בה הוא פעל ללא רישיון.

סה"כ היקף ההפרות לפי סעיף 8(ב) לצו הישן ולפי 11(ב) לצו – 188 עסקאות בסכום כולל של 14,291,617 ₪.

מדינת ישראל רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

(ג) **אי ביצוע הליך הכר את הלקוח בהתאם לסעיף 2(א) לצו הישן וסעיף 2(א) לצו:**

עבור 186 לקוחות אשר ביצעו 2816 עסקאות בסכום כולל של 421,513,698 ₪ לא בוצע הליך הכרת לקוח ולא נשמר תיעוד לטופס הכר את הלקוח.

(ד) **אי עמידה בחובת רישום ודיווח על פרטי זיהוי בהתאם לסעיף 3(א) לצו הישן וסעיף 3(א) לצו:**

5 עסקאות בסכום כולל של 201,523 ₪ בהן לא נרשם אחד או יותר מהפרטים הנדרשים על פי הצו.

(ה) **אימות פרטים ודרישת מסמכים בהתאם לסעיף 4(א)(6) לצו:**

22 עסקאות בהיקף כולל של 1,883,173 ₪ שבוצעו מול נותן שירותים פיננסיים שרישיונו נשלל, לגביהן לא בוצע אימות פרטים אל מול המרשמים של נותני שירותים פיננסיים או מבלי שהוצג העתק מהרישיון כמתחייב על פי הצו.

5. תמצית טענות המפר:

כאמור לעיל ביום 3.7.22 העביר המפר את תגובתו לטיטוט דוח הביקורת וביום 27.4.2023 העביר המפר את תגובתו לבקשה להטלת עיצום כספי. בדיון שקיימה הוועדה ביום 14.6.2023 הוסיפו ושטחו באי כוחה של החברה את טענותיהם בעל-פה.

להלן תמצית הטענות:

(א) **בהתייחס לממצאים שבסעיף 4(א) לעיל, בעניין עסקאות החייבות בדיווח רגיל שלא דווחו, נטען כי כל הפעולות דווחו לכל הרשויות כנדרש. צוין כי בתקופה אליה מתייחס דו"ח הביקורת וטרם כניסתה לפעילות של המערכת המקוונת, דיווחים התבצעו באמצעות דיסקים קשיחים שהועברו באמצעות חברת דואר ישראל לרשות לאיסור הלבנת הון בצירוף נספח לרשות.**

(ב) **עוד נטען כי לאחר סגירת עסקו מצא עצמו המפר אל מול שוקת שבורה בניסיון לאתר, לעקוב ולמסור דיווחי עסקאות בדיעבד. בנוסף נטען כי אף אם אכן היו הפרות, היות שמדובר בהפרות מתקופה שחלקה לפני שבע ושש שנים, קיצוני ובלתי מידתי לדרוש מאדם במצבו של המפר, שעסקו כבר סגור, לשכנע מדוע לא להטיל עליו עיצום בגין הפרות אלו.**

(ג) **בנוסף נטען כי המפר לא קיבל מעולם פנייה בעניין דיווחים שאינם תקינים, ריקים או שאינם נפתחים כפי שנטען בסעיף 4(1) לדוח הביקורת. המפר ביקש לקבל לידיו אסמכתאות לפניות של הרשות אליו בעניין זה.**

(ד) **בהתייחס לממצאים שבסעיף 4(ב) לעיל, בעניין דיווחים בלתי רגילים, טען ב"כ המפר באופן כללי ביחס לכלל הממצאים כי בתחום הבניין, התשתיות והתשלומים לפועלים מהשטחים,**

מדינת ישראל

רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

מתבצעות לפעמים עסקאות בפרק זמן קצר בין עסקה לעסקה, אך מדובר בעסקאות אותנטיות. עוד נטען על ידי באי כוח המפר כי לא קיבלו לידם את הנספחים לדוח הביקורת ואת קבצי האקסל המצורפים לו, אשר נשלחו לבא כוחו הקודם של המפר, ולכן לא יכלו להתייחס לממצאי הדוח ולעסקאות המוצגות בנספחים בצורה פרטנית.

(ה) בהתייחס לממצאים שבסעיף 4(ב)(1) לעיל, בעניין עסקאות בסף הדיווח, טענה החברה כי לאחר בדיקה מעמיקה של כל העסקאות עולה כי אותן עסקאות ניכיון היו עסקאות אותנטיות שלא העלו חשד שמדובר בניסיון לעקוף את חובת הדיווח וכי הנושא נבדק אל מול הלקוחות בזמן ביצוע העסקאות.

(ו) בהתייחס לממצאים שבסעיף 4(ב)(2) ו-4(ב)(3) לעיל, בעניין רישום מספר עסקאות באופן מפוצל, טען המפר כי כל פעולותיו נעשו בהתאם לדין תוך דיווחים מלאים וכי עם כניסתה לפעילות של תכנת "חלפנית" פעל העסק באמצעותה, כאשר התכנה עורכת ומסדרת את דיווחי העסק ועורכת קובץ מצרפי אוטומטי עבור דיווח, תוך ניטור סכומים הנחזים להיות בלתי רגילים וכי לאחר עריכת הקובץ והעברתו לרשויות אין בידי המפר לראות את ממצאיו של הקובץ ואם נפלה שגגה בדיווחים שהוזנו בכללותם.

(ז) עוד טען המפר כי מבלי להודות בטענה לפיצול עסקאות, המפר מעולם לא קיבל כל התראה או פנייה בנוגע לאי תקינות דיווחיו במסגרת העסק.

(ח) בהתייחס לממצאים שבסעיף 4(ב)(4) לעיל, בעניין רישום עסקאות המערבות המחאות שמקורן מאותו חשבון בנק באופן מפוצל, בין לקוחות שונים במהלך אותו יום עסקים, החברה טענה כי לא מדובר בפיצול עסקאות שכן מדובר בעסקאות שבוצעו מול קבלני משנה בתחום עבודות ביצוע בענף הבנייה, כאשר קבלני המשנה מבצעים עבודות מול אותו קבלן ראשי שמסר להם את השיקים באותו יום בעבור העבודה שבוצעה. היות ותשלומים אלו מועברים למספר קבלנים באותו יום, הם נגשים לקבלת שירותי הניכיון.

(ט) בהתייחס לממצאים שבסעיף 4(ב)(5) לעיל, בעניין עסקאות שבוצעו מול נותן שירותים פיננסיים שאינו מחזיק ברישיון, נטען כי מר מחאג'נה ביצע את כלל הבדיקות ביחס לנותני שירותים פיננסיים שפעלו מולו, תוך בקרה שוטפת ודרישה לקבלת רישיון או היתר המשך עיסוק.

(י) בהתייחס לממצא לפיו המפר ביצע עסקאות עם נותן שירותים פיננסיים בשם [REDACTED] בזמן שהאחרון לא החזיק ברישיון, נטען כי חרף הבדיקות התכופות והדקדקניות אותן ביצע, לא עלה בידיו לגלות כי רישיונו נגרע מהמרשם. נטען כי נש"פ [REDACTED] לא יידע את המפר על דחיית בקשתו. בנוסף, נטען כי בשנים אליהם מתייחס דוח הביקורת, למפר לא הייתה גישה לפורטל/מאגר רישוי נותני שירותים פיננסיים ונטען כי לא היה קיים מאגר אינטרנטי מוסדר באותן שנים בדומה למאגר הקיים היום. עוד נטען כי ברגע שנודע למפר על דחיית בקשת הרישיון של הנש"פ [REDACTED], הפסיק את הפעילות מול באופן מידי.

מדינת ישראל

רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

בנוסף נטען במסגרת השימוע כי הייתה למפר אמונה בסיסית בנשי"פ האמור וכי סבר שהוא מחזיק באישור המשך עיסוק.

(יא) בהתייחס לממצאים שבסעיף 4(ג) לעיל, בעניין אי ביצוע הליך הכר את הלקוח, נטען כי המפר פעל בהתאם להוראות סעיף 2(א) לצו הישן תוך הקפדה על הוראותיו. עוד נטען כי כלל החומרים נמסרו לרשות ובכלל זה טפסי "הכר את הלקוח" למבקשי שירות, במטרה לשיתוף פעולה מלא.

(יב) בהתייחס לממצאים שבסעיף 4(ד) לעיל, בעניין אי רישום אחד מפרטי הזיהוי המנויים בסעיף 3(א) לצו הישן ולצו, נטען כי המפר קיים את כל הוראות החוק, הצו והנהלים בעניין חובת זיהוי ורישום פרטי לקוח לרבות סעיף 3(א) לצו. עוד נטען כי מבדיקה של אותן עסקאות שנמצא בהן ליקוי, עולה כי כל הנתונים והפרטים של הלקוחות מופיעים בצורה מלאה במערכת הממוחשבת לרבות שם מלא, ת.ז.ח.פ, כתובת, תאריך לידה/התאגדות וכל פרטי הזיהוי הנדרשים.

(יג) בהתייחס לממצאים שבסעיף 4(ה) שלעיל, בעניין אימות פרטים ודרישת מסמכים בהתאם לסעיף 4(א)(6) לצו, נטען על ידי החברה כי כחלק מכללי העבודה ונהלי הפעילות של העסק, לעיתים קרובות בוצעה בדיקה לאימות תוקף הרישיונות של נותני שירותים פיננסיים שפועלים מול העסק, לרבות הנשי"פ [REDACTED]. הלקוח המציא את כלל האישורים הרלוונטיים והתבצעה בדיקה מול מאגר נותני שירותים פיננסיים לבירור תוקף הרישיון, ולכן הפעילות מולו הייתה פעילות מול נשי"פ בעל רישיון או היתר המשך עיסוק.

(יד) טענה נוספת שנטענה על ידי המפר היא כי בשים לב לכך שהרשות שללה מהמפר את רישיונו וזה חיסל את עסקיו, מדובר בסנקציה החמורה ביותר שניתן לנקוט בה והיא בעלת השלכות משמעותיות על המפר, כאשר החלטה להטיל עיצום כספי נוסף על כך, היא קיצונית ולא מידתית ויש בה מידה של קלון שלא לצורך. הוועדה התבקשה להתחשב בנסיבות רפואיות אשר הוצגו לוועדה, ובכך שרישיונו נשלל, גם אם תחליט לדחות את טענותיו של המפר.

(טו) עוד נטען כי כיום המפר מצוי במצב בו הוא נדרש לשחזר מסמכים ומידע שהיה מצוי ברשותו בעבר וכיום, כיוון שחיסל את עסקיו, קשה וכמעט בלתי אפשרי לשחזר את המידע, זאת בהתחשב גם במצבו הרפואי של מר מחאג'נה. עוד נטען כי במהלך ההליכים שניהלו ב"כ המפרה אל מול הרשות, הן בעתירה המנהלית והן בבית המשפט העליון בעניין שלילת רישיונו, לא הועלו טענות בעניין ההפרות הנטענות וכי היה על הרשות להעלות את כל המידע המצוי ברשותה ולאפשר למפר לבדוק את הטענות כשהמידע מצוי ברשותו.

6. החלטת הוועדה:

לאחר בחינת ממצאי דוח הביקורת וכלל טיעונו של המפר, קובעת הוועדה כי במסגרת פעילותו הפר את הוראות החוק והצווים, כמפורט להלן:

מדינת ישראל

רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

(א) לעניין ההפרות המפורטות בסעיף 4(א) לעיל, שעניינן היעדר דיווח על 179 עסקאות בסכום כולל של 34,047,460 ₪ לפי סעיף 8(א) לצו הישן וסעיף 11(א) לצו, הוועדה דוחה את טענות המפר וקובעת כי הפר את הוראות הצווים. מבדיקה שבוצעה מול הרשות לאיסור הלבנת הון, הדיווחים לא התקבלו בצורה תקינה ולא הועבר בגינם דיווח מתקן.

(ב) עוד תבקש להדגיש הוועדה, כי המפר עודכן בשיחת טלפון על הליקויים, אך לא העביר דיווחים תקינים. יתר על כן, למרות שהממצא לפיו הדיווחים לחודשים 4/16, 7/16 ו-7/18 לא התקבלו ברשות לאיסור הלבנת הון בצורה תקינה וכי התקליטורים לא נפתחו או שהיו ריקים הוצג לחברה במסגרת דוח הביקורת וכי מועד קיום הוועדה היה ידוע לחברה משך מספר חודשים, החברה לא העבירה דיווח מתקן בגין החודשים הנ"ל.

(ג) הוועדה מדגישה כי האחריות לביצוע הדיווחים בצורה תקינה מוטלת על החברה. על נותן השירות החובה לוודא כי הוא מקיים את חובות הצו כראוי והוא איננו יכול להסתתר מאחורי טענות על ליקויים טכניים, טעויות אנוש או אי ידיעת החוק. ראו בעניין זה ע"פ 3395/06 מאיר כהן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 30.4.07).

(ד) עוד תדגיש הוועדה כי על נותן שירותים פיננסיים לעמוד בהוראות הצו מבלי שהרשויות צריכות לפנות אליו וליידע אותו על אי תקינות בפעילותו (על אף שהאמור נעשה כאמור לעיל במקרים בהם היו פגמים בדיווחים בתקליטורים שהוגשו). הרשות מפקחת על אלפי גופים, טענה כאילו עליה להתריע או להודיע לגוף כי יש פגמים בפעילותו, אינה יכולה לעמוד. על גוף מפקח לדאוג למנגנוני בקרה פנימיים שיבטיחו ציות ראוי.

(ה) לעניין טענתו של המפר לקשיים בניסיון לאתר ולמסור דיווחי עסקאות בשל משך הזמן שחלף ממועד ביצוע ההפרות, בייחוד שעה שעסקו נסגר, תציין הוועדה כי קיומה של הביקורת ודרישת הרשות להמצאת מסמכים לצורך הביקורת הייתה ידועה למפר זמן רב טרם עסקו נסגר, יתר על כן, המפר הגיב לטיטוט דוח הביקורת הכוללת את הממצאים, מעל שנה לפני שניתנה לו הזדמנות נוספת לטעון טיעונים בפני הוועדה. גם טיעוניו אלו הונחו בפני הוועדה.

(ו) בהתייחס לממצאים שבסעיפים 4(ב)(1) עד 4(ב)(4) לעיל, בעניין דיווח על עסקאות הנחזות להיות בלתי רגילות, הוועדה דוחה את טענות המפר וקובעת כי הפר את הוראות הצווים. ההסברים שהעלה המפר היו כלליים ללא ממצאים ואסמכתאות התומכים בהם. עוד יצוין כי מדובר במספר עסקאות רב שלא דווחו בהתאם לסעיף זה ונראה כי החברה לא הפעילה מנגנוני בקרה אפקטיביים לעניין דיווח על עסקאות הנחזות להיות בלתי רגילות.

(ז) הוועדה מבקשת להדגיש כי המפר לא הציג תיעוד מזמן אמת התומך בכך שערך בירור בעניין העסקאות הנ"ל. בעש"א 48825-07-15 **בנק לאומי לישראל בע"מ נ' ועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאיים**, דחה בית המשפט את טענת הבנק כי ערך בירור ושוכנע שהפעולות הנדונות אינן בלתי רגילות, שכן לא הציג תיעוד הולם למהלכי הבירור

מדינת ישראל

רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

ולמסקנותיהם. בהחלטתו קבע בית המשפט שהיה על הבנק להציג אסמכתאות מזמן אמת שתומכות את החלטתו שלא לדווח.

(ח) בענייננו, אפילו בדיעבד לא סיפק המפר הסבר המניח את הדעת. במהלך השימוע בפני הוועדה התבקשו ב"כ המפר להתייחס לממצא שניתן כדוגמא בדוח הביקורת בעניין פיצול עסקאות, כדי להסביר את טענתו כי מדובר בעסקאות אותנטיות ועל מנת להבין את ההיגיון העסקי באותה עסקה. בהתייחס לעסקת הניכיון המופיעה בטבלה תחת סעיף ז(3) לדוח הביקורת בעניין הלקוח [REDACTED], נטען בתחילה כי מדובר בשכר לפועלים שמשלם קבלן. לאחר מכן, היות שמדובר בסכומים גבוהים לשכר יומי של פועל, נטען כי מדובר בקבלן שניכה שיקים, אך לא ניתן הסבר להיגיון העסקי בפעולה במסגרתה נוכו שני שיקים אשר נמשכו מאותו חשבון בנק בהפרש של עשר דקות.

(ט) בהתייחס לטענת באי כוח המפר כי לא קיבלו לידם את הנספחים לדוח הביקורת ואת קבצי האקסל ולכן נפגמה יכולתם לתת הסברים פרטניים לעסקאות שבוצעו, הוועדה תדגיש כי מסמכים אלה נמסרו לבא כוחו הקודם של המפר במלואם ביום 11.3.23, זמן רב לפני מועד כינוס הוועדה. שומה היה על המפר לוודא שכלל המסמכים נמצאים בידיהם של באי כוחו העדכניים, אותם בחר לייצגו בדיון בפני הוועדה. בדומה לעקרון בדבר סופיות הדיון, לא ניתן לבקש להוסיף ולטעון טענות ללא סוף, בייחוד כאשר ניתנה הזדמנות נאותה לעשות כן הן בכתב והן בעל-פה.

(י) יחד עם זאת, לפני משורת הדיון, נענתה הוועדה לבקשת באי כוח המפר והעניקה להם פרק זמן נוסף להעביר לוועדה טיעונים נוספים ולצורך העברת התייחסות לנספחים ולקובץ האקסל שלגביהם נטען שלא התקבלו בידיהם (אלה נשלחו בשנית למפר באמצעות ביום 15.6.23). למפר ניתנה אפשרות להעביר לוועדה טענות נוספות עד ליום 25.6.23. על אף בקשתם, המפר או באי כוחו לא העבירו כל טיעונים נוספים נכון למועד זה.

(יא) בהתייחס לטענות המפר בנוגע להסתמכותו על תכנת "חלפנית", הוועדה תדגיש שוב כי חובות הדיווח חלות על נותן השירותים הפיננסיים ועליו חלה האחריות לוודא כי הוא עומד בהוראות הדיון, מבלי להסתמך על תוכנה כזו או אחרת, שהיא כלי בלבד לצורך כך.

(יב) בהתייחס לממצאים שבסעיף 4(ב)(5) לעיל, בעניין עסקאות שבוצעו מול נותן שירותים פיננסיים שאינו מחזיק ברישיון, הוועדה קובעת כי המפר הפר את הוראות הצווים. ראשית, הוועדה דוחה את הטענה כאילו בשנים הרלוונטיות לא היה קיים מרשם אינטרנטי של נותני שירות בנכס פיננסי. טענה זו אינה נכונה משום שהיה מרשם כזה, נגיש באינטרנט. שנית, לא ניתן להסתמך על אמונה בדבר החזקה ברישיון או אישור המשך עיסוק של נותן שירות בנכס פיננסי ויש לבצע בדיקה במרשם לפני כל פעולה עבור מי שנחזה להיות כזה.

(יג) הפסיקה עמדה זה מכבר על חשיבותה של חובת הדיווח וקבעה כי מדובר בחובה שעומדת בבסיס תכליתו של חוק איסור הלבנת הון ולא בחובה טכנית פרוצדורלית. הדיווח הוא אחד הכלים העיקריים במאבק בתופעות של הלבנת הון ומימון טרור. חובה זו נועדה לסייע

מדינת ישראל רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

לגורמי האכיפה להתחקות באופן אפקטיבי אחר המקור של כספים שמקורם בפשיעה או שנועדו למימון טרור. הפרות חובות הדיווח מקשות על איתור העברות הכספיים החשודות ובכך חותרות תחת עבודת רשויות האכיפה ומימוש תכלית החוק. עמד על חשיבותן של חובות הדיווח כבוד השופט חשין, בע"א 9796/03 **שם טוב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(5) 397 (2005), בפסקה 26:

"על חשיבותה של חובת הדיווח כנדבך מרכזי במלחמה בהון השחור יעיד הטיפול הדקדקני והנרחב בה בחוק, ובעקבות החוק – בהקמת מנגנון הדיווח אשר הוקם. אכן, הדיווח הוא אמצעי ולא מטרה, אך המדובר הוא באמצעי אשר בלעדיו ייגרע עיקרו של החוק ... טול מחוק איסור הלבנה את חובת הדיווח – ונטלת ממנו את נשמתו"¹.

(יד) באשר להפרות המפורטות בסעיף 4(ג) לעיל ושעניינן אי ביצוע הליך הכר את הלקוח בהתאם לסעיף 2(א) לצו הישן ולצו, הוועדה קובעת כי החברה הפרה את הוראות הצו בעניין זה. הממצאים בעניין זה מתייחסים לטפסים שלא התקבלו או טפסים חסרים, לאחר בחינת כלל הטפסים ששלח המפר בתגובה לטיוטת דוח הביקורת. המפר לא ביצע הליך הכרת לקוח ולא שמר תיעוד לטופס הכר את הלקוח עבור 186 לקוחות אשר ביצעו 2816 עסקאות בסכום כולל של 421,513,698 ₪. הוועדה רואה בחומרה הפרה זו, אשר היקפה המשמעותי, מעיד על זלזול בהוראות הדין.

(טו) באשר להפרות המפורטות בסעיף 4(ד) לעיל ושעניינן חובת הרישום והדיווח על פרטי הזיהוי לפי סעיף 3(א) לצו הישן ולצו, הוועדה קובעת כי המפרה הפרה את הוראות הצו בעניין זה. עוד מבקשת הוועדה להדגיש כי ישנה חשיבות לרישום ודיווח מלא של הפרטים בזמן אמת וכי ליקוי בעניין זה מוביל לדיווח דיווחים שגויים או חסרים.

(טז) באשר להפרות המפורטות בסעיף 4(ה) שלעיל, בעניין אימות פרטים ודרישת מסמכים בהתאם לסעיף 4(א)(6) לצו, הוועדה קובעת כי החברה הפרה את הוראות הצו בעניין זה. תעודת הרישום במרשם נותני שירותי מטבע שהומצאה לביקורת ביחס לנש"פ ■■■ הייתה בתוקף עד ליום 31.12.2015, כאשר העסקאות בוצעו גם בשנת 2019, מספר שנים לאחר מכן. על כן, לא הוכיח המפר עמידה בהוראות סעיף 4(א)(6) לצו.

(יז) בהתייחס לטענות המפר כי עסקו נסגר וכי סנקציה זו הינה חמורה מספיק וכי אין מקום בנסיבות אלה להטיל עיצום על המפר, תציין הוועדה כי להחלטת המפקח על נותני שירותים פיננסיים כי יש להפסיק פעילותו של עסק מסוים בשל מידע מודיעיני בעניינו, יש תכלית שונה מהתכלית בהטלת עיצום כספי בשל הפרה של הוראות צווי איסור הלבנת הון. יחד עם זאת, הוועדה התחשבה בקביעת גובה העיצום בכך שעסקו של מר מחאג'נה נסגר.

¹ להרחבה בעניין המסגרת הנורמטיבית ראו ברע"א (י-ם) 18286-10-10 יו"ר הוועדה להטלת עיצום כספי נ' ירון בן עמי (פורסם בנבו 23.08.11) בפסקאות 11-12 לפסק הדין, וכן ברע"א (י-ם) 28818-04-13 יוסי בזוב נ' הוועדה לעיצום כספי - משרד האוצר (פורסם בנבו 21.10.13) בפסקאות 2-3 לפסק הדין.

מדינת ישראל

רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

- (יח) בהתאם לסעיף 14(א) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן – **החוק**), רשאית הוועדה להטיל על מפרים בכל הפרה לפי סעיף 7 לחוק עיצום כספי בשיעור שלא יעלה על פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ומחצית או רבע מסכום זה בהתקיים הנסיבות שמפורטות בתקנה 11 לתקנות איסור הלבנת הון (עיצום כספי), התשס"ב-2001 (להלן – **תקנות עיצום כספי**).
- (יט) הוועדה פועלת לפי אמות המידה להטלת עיצום הקבועות בתקנה 9 לתקנות עיצום כספי, ולפיכך התחשבה בהיקפן של ההפרות ואופיין, על רקע נסיבות המקרה בכללותן, כפי שפורטו לעיל. הוועדה שקלה כשיקול לחומרא את היקף ההפרות המעידות על זלזול בהוראות הדין, את העובדה שהמפר לא פעל להעברת דיווחים מתקנים לרשות לאיסור הלבנת הון על אף ממצאי דוח הביקורת ביחס לדיווחים רגילים, ואת חוסר שיתוף הפעולה באופן ההתנהלות מול הביקורת והוועדה. הוועדה שקלה לקולא את הזמן שחלף ממועד ביצוע ההפרות, וכן התחשבה במצבו הבריאותי ובעובדה שעסקו נסגר.
- (כ) לנוכח האמור, החליטה הוועדה להטיל על המפר עיצום על סך של 380,000 ₪. על פי הוראת סעיף 17 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, יש לשלם סכום זה בתוך 30 יום מיום מסירת הדרישה.
- (כא) כמו כן, למפר זכות ערעור על החלטת הוועדה בפני בית משפט שלום תוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה לתשלום העיצום הכספי.

על החתום:

מאיה לדרמן, חברה

אסף נחמני, חבר

עמית גל, יו"ר